

#našilidé – Dana Veselá

Mgr. Dana Veselá, PhD., je lektorkou na KPed PdF MU.

Vyučuje školský a školní management, pedagogickou diagnostiku nebo seminář k učitelské praxi. Jaká byla její cesta k učení na vysoké škole? V čem shledává smysl této práce? Přečtěte si rozhovor.

Dobrý den, mohla byste se prosím našim čtenářům představit a říct jim něco o sobě?

Dobrý den, na katedře mě můžete potkávat třetím rokem, předtím jsem byla „plnokrevnou učitelkou“. Vystudovala jsem učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro SŠ na Pedagogické fakultě MU (obor český jazyk, výtvarnou výchovu a speciální pedagogiku). Od roku 2000 jsem začala učit na venkovské škole s necelými dvěma sty žáky, kde se mně líbilo, že se všichni znají. Po mateřské dovolené – mám dvě úžasné dcery – jsem na jiné venkovské škole obstála v konkurzním řízení a stala se na šest let ředitelkou spojené základní a mateřské školy s více než čtyřmi sty žáky a 60 zaměstnanci. A pokud mám prozradit něco z mých zájmů, tak ráda cestuji, poznávám a tvořím.

„Chci dělat něco, co bude mít smysl a právě možnost předávat studentům to, co jsem si ověřila na vlastní kůži, a třeba společně docházet k novým možným přístupům a řešením, mi smysl dává.“

Jakou roli na katedře zastáváte a co je náplní Vaší práce?

Na katedře působím jako lektorka. Náplní mé práce je především předávat znalosti a dovednosti reflektované zkušeností z terénu. Mým cílem pak je u studentů rozvíjet kompetence, jež jim pomohou stát se dobrými učiteli, kteří budou své žáky vést, inspirovat, motivovat. Pracuji jak se studenty denního studia, tak se studenty studia kombinovaného a programu CŽV.

Co máte na své práci ráda a co je na ní náročné?

Ráda mám pestrost a nové výzvy. Chci dělat něco, co bude mít smysl a právě možnost předávat studentům to, co jsem si ověřila na vlastní kůži, a třeba společně docházet k novým možným přístupům a řešením, mi smysl dává. Náročné však je se s některými výzvami tzv. poprat. Zatímco v době výuky prezenční energie oboustranně v seminárních skupinách proudí, v době distanční je to mnohdy obtížnější. Hnacím motorem je v takovém případě zpětná vazba od studentů, zpráva o tom, že jim výuka obsahem i formou dává smysl, je pro ně přínosná a probíhá v příjemné atmosféře. Tehdy vím, že můj vtisk byl pozitivní a oddechnu si. Náročné pro mě je, že každý semestr začínám s novou skupinou studentů – o to více mě potěší, pokud se zadaří a ve skupině uvidím známé tváře. No a další výzvou jsou pak hromady seminárních prací, při jejichž čtení se mnohdy přistihuji, že jsem na hranici svých sil.

Kdy a proč jste se rozhodla stát se učitelkou?

Asi to mám podprahově v genech, i když jsem si to nikdy

nepřipouštěla otevřeně. Můj pradědeček byl řídícím učitelem na malotřídce, moje babička učitelkou šití a já jsem se prostě dala na tuto profesní dráhu po gymnáziu. A proč? Zjistila jsem, že práce s dětmi, žáky, studenty mě prostě baví. Je pravda, že k tomuto poznání jsem musela dojít, nešlo o sen, který bych měla programově před sebou odmalička. Během studia na pedagogické fakultě jsem se věnovala vedení volnočasových aktiv s dětmi v DDM – vedla jsem kroužky keramické i výtvarné, o prázdninách jsem jezdila jako vedoucí na tábory, takže přetavení v učitelské povolání se nabízelo.

„Učitelé mají v ruce neuvěřitelnou moc. Moc inspirovat, motivovat, podporovat, vést... ale bohužel i tu moc mladého člověka odradit od jeho snů.“

Jaká je Vaše první vzpomínka na vzdělávání?

První vzpomínka asi patří do mateřské školy. Nenáviděná doba po obědě, všichni povinně do postýlek a spát, nebo alespoň dělat, že spíte – se zahrnutou peřinkou pod nohama. Je překvapivé, jak detailně si dokážu toto vybavit, ale zahrnutá peřinka zůstala mou „noční můrou“. A pak milá paní učitelka ve druhé třídě. Kdybych ji měla charakterizovat jedním slovem, byla by to laskavost.

Jaký byl Váš nejoblíbenější předmět na základní škole a proč?

Výtvarka. Měli jsme paní učitelku, která nám dávala volnost a možnost rozmáchnout se i v rámci velkoformátových maleb, mohli jsme experimentovat s technikami i materiály, což mě bavilo.

Potkala jste za svoje školní léta učitele, na kterého ráda (nebo nerada) vzpomínáte dodnes?

Ráda vzpomínám na paní učitelku ze druhé třídy. Inspirativní pro mě byla na druhém stupni paní učitelka, která nás měla na

výtvarku a současně český jazyk (odtud možná i ta moje vystudovaná kombinace). Z dob gymnaziálního studia mně v paměti zůstala němčinářka, která byla nejen vzdělaná, ale i lidská. Bohužel jsem potkávala i učitele, kteří byli ztělesněním všeho negativního, nevzdělanosti, arogance, povýšenosti. I tito mně ale přinesli do mého pedagogického profesního života zkušenost – na co si dát pozor a jak se nechovat.

„Aby vzdělávání fungovalo, musí být neseno učiteli, kteří budou hořet, protože jen tak mohou zapalovat.“

Co ve školství podle Vás chybí?

Na prvním místě vědomí odpovědnosti. Učitelé mají v rukou neuvěřitelnou moc. Moc inspirovat, motivovat, podporovat, vést... ale bohužel i tu moc mladého člověka odradit od jeho snů.

A ruku v ruce s žitou odpovědností a opravdovostí by měla jít důvěra. Důvěra celé společnosti v pedagogy jako odborníky. Důvěra ze strany rodičů, že učitelé ví, jak mají svou práci dělat, a dělají ji, jak nejlépe umí. Samozřejmě s tím vědomím vlastní odpovědnosti. Důvěra MŠMT v ředitele škol, že dokáží posoudit místní podmínky a nastavit např. pravidla pro výuku a setkávání dle možností konkrétní školy – zde narážím na poslední zkušenosti z doby covidové.

Jaká kniha o vzdělávání Vás inspiruje?

Inspirativní a dosud živé myšlenky jsou neustále v Komenském. Pokud mám ale zabrousit do literatury soudobé, pak v souhlasu s mým zájmem např. autorským týmem Dave Logan, John King a Halle Fisher-Wright zpracovaná publikace Zrození kmenového vůdce o pěti stupních podnikového vývoje – tedy vývoje firemní kultury, které platí i pro školní sborovny.

Kdybyste mohla ve školství změnit jednu věc, co by to bylo?

To je neuvěřitelně těžká otázka. S tím, jak širokou zkušenost v pedagogické praxi mám, mě napadá neuvěřitelná řada věcí, které by se měly změnit...nicméně řada z nich se pravděpodobně změní až díky mladým učitelům, kteří budou inspirovat svým příkladem a pedagogická práce je bude bavit a naplňovat. Tato otázka pro mě dost úzce souvisí s tím, co ve školství chybí – tedy: aby vzdělávání fungovalo, musí být neseno učiteli, kteří budou hořet, protože jen tak mohou zapalovat.